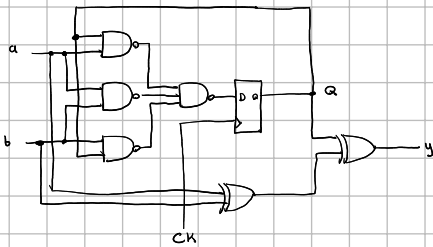

Automaty asynchroniczne

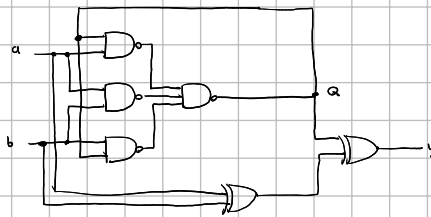
W automacie musi być sprzężenie zwrotne,
nie musi być przesuwnika

Zaletą automatu synchronicznego jest natychmiastowa reakcja bez czekania na zegar
ale pojawiają przy tym nowe problemy.

Synchroniczny

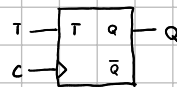
Asynchroniczny

Przykład projektu automatu asynchronicznego

asynchroniczny przesuwnik T

aktywowany narastającym zboczem sygnału zegarowego

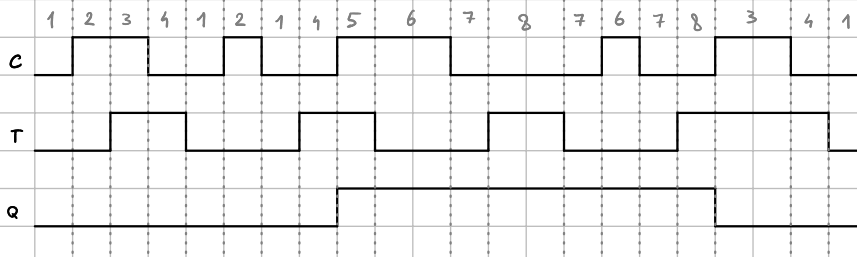
Dwa sygnały nigdy nie mogą się zmienić w tym samym momencie

- układy synchroniczne nie są czułe na szybkie zmiany sygnałów
- układy asynchroniczne reagują na szybkie zmiany sygnałów

Stan - przedział czasu, kiedy automat jest w stabilnej sytuacji
(między pionowymi kreskami na wykresie czasowym)

Wykres czasowy

pozwala na precyzyjne opisanie działania układu

Przejście od wykresu czasowego do tabeli prawdy
(zawsze automat typu Moore'a)

CT	00	01	11	10	Q
1	①	4	-	2	0
2	1	-	3	②	0
3	-	4	③	2	0
4	1	④	5	-	0
5	-	8	⑤	6	1
6	7	-	5	⑥	1
7	⑦	8	-	6	1
8	7	⑧	3	-	1

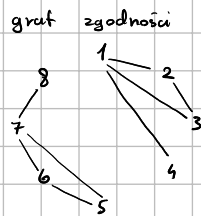
stan stabilny - kołko

zmiana 2 bitów względem stanu
stabilnego (niecoilive) - kreska

trzeba analizować wykres czasowy dopóki
nie wypełni się tabeli

Minimalizacja liczby stanów (uproszczenie)

CT \ S	00	01	11	10	Q
1	① 4	-	2	0	
2	1	-	3 ②	0	
3	-	4	③ 2	0	
4	1	④ 5	-	0	
5	-	8 ⑤	6	1	
6	7	-	5 ⑥	1	
7	⑦ 8	-	6	1	
8	7	⑧ 3	-	1	

przykładowy wybór nowych stanów

A	{1,4}	A	{4}
B	{2,3}	B	{1,2,3}
C	{5,6}	C	{5,6,7}
D	{7,8}	D	{8}

Minimalna tabela

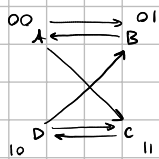
CT \ S	00	01	11	10	Q
A	Ⓐ Ⓐ	C	B	0	
B	A	A	Ⓑ Ⓑ	0	
C	D	D	Ⓒ Ⓒ	1	
D	Ⓓ Ⓓ	B	C	1	

Podstawa do dalszego testowania

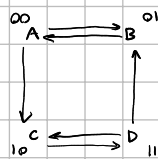
Kodowanie stanów

Sposób kodowania ma znaczenie

Przy tym kodowaniu automat nie zadziała poprawnie

wyścig krytyczny

dobry kodowanie

kwadrat narysowany tak, żeby wzdłuż przekątnej zmienił się tylko 1 bit

Najmniejsza funkcja wzbudzeń i realizacja

CT \ Q ₁ Q ₀	00	01	11	10	Q
00	⓪ ⓪	10	01	0	
01	00	00	② ②	0	
11	① ①	① ①	01	10	1
10	11	11	③ ③	③ ③	1

zakodowana tabela

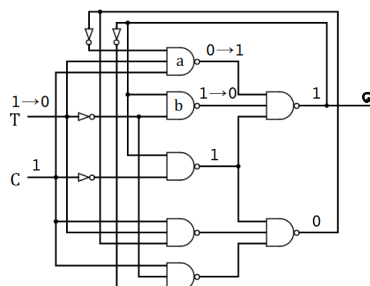
CT \ Q ₁ Q ₀	00	01	11	10	Q ₁
00	0	0	1	0	
01	0	0	0	0	
11	1	1	0	1	
10	1	1	1	1	

niepoprawna realizacja

$$Q_1' = Q_1 \bar{C} + Q_1 \bar{T} + \bar{Q}_0 CT$$

$$Q_0' = Q_1 \bar{C} + Q_0 CT + \bar{Q}_1 C \bar{T}$$

$$Q = Q_1$$

Jeśli bramka a przełączy się szybciej niż b to na wyjściu Q pojawi się szpilka - hazard statyczny

Automat może przełączyć się w inny stan

Likwidacja hazardu

Trzeba zlokalizować w mapach Karnaugh gdzie występuje hazard i dodać nowe implikanty tam, gdzie sąsiadują jednostki różnych implikantów

CT \ Q ₁ Q ₀	00	01	11	10
00	0	0	1	0
01	0	0	0	0
11	1	1	0	1
10	1	1	1	1

Q₁[']

CT \ Q ₁ Q ₀	00	01	11	10
00	0	0	0	1
01	0	0	1	1
11	1	1	1	0
10	1	1	0	0

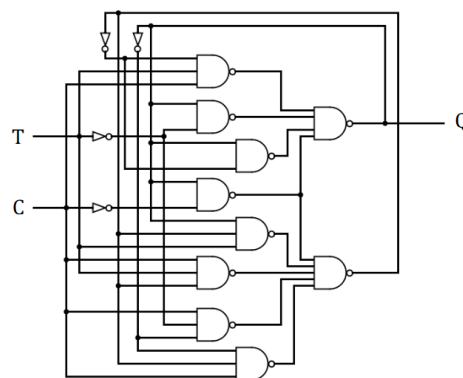
Q₀[']

$$Q_1' = Q_1\bar{C} + Q_1\bar{T} + \bar{Q}_0CT + Q_1\bar{Q}_0$$

$$Q_0' = Q_1\bar{C} + Q_0CT + \bar{Q}_1C\bar{T} + Q_1Q_0T + \bar{Q}_1Q_0C$$

$$Q = Q_1$$

poprawna realizacja

Zadania projektu Huffmana

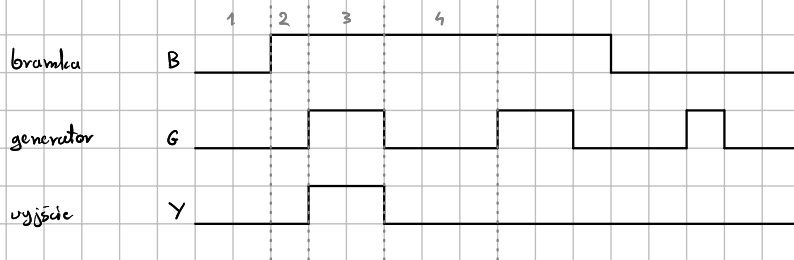
- Zmiana stanu wejść na skutek zmiany tylko jednego sygnału wejściowego
- Następna zmiana na wejściu po czasie T potrzebnym do ustabilizowania się stanu wewnętrznych automatów
- Sygnały sprzężeń zwrotnych mają zmieniać się w dowolnej kolejności
- Opóźnienia układu są związane z liniami sprzężenia zwrotnego

Algorytm projektowania układów asynchronicznych

1. Sporządzić wykres czasowy lub graf automatu na podstawie opisu słownego
2. Oznaczyć stany na wykresie czasowym lub grafie
3. Utworzyć pierwotną tabelę przejść i wyjść na podstawie wykresu lub grafu
4. Zminimalizować tabelę przejść i wyjść (liczbę stanów)
5. Zakodować stany tak, żeby wyeliminować wyjściowe krytyczne
6. Wybrać typ realizacji i wyznaczyć funkcję sprzężenia zwrotnego lub funkcje wzbudzeń przerzutników
7. Wyeliminować hazard
8. Wyznaczyć testy uruchomieniowe

Stany na wykresie czasowym

układ przepuszcza pierwszy impuls generatora po otwarciu bramki

Stany 2 i 4 mają identyczny układ wejść i wyjść
ale nie są inną informacją - nie są jednolite

Może być więcej niż 2^n stanów, bo te same układy
mogą różnić się znaczeniem

Tabela pierwotna

- Tabela automatu Moore'a

- 1 stan stabilny w każdym wierszu
jeśli jest więcej to była niejednoznaczna minimalizacja

- W wierszu są zdefiniowane tylko te przejścia,
które różnią się 1 bitem ze stanem stabilnym

- W kolumnie, gdzie są zdefiniowane jakieś przejścia
musi być co najmniej 1 stan stabilny

- W kolumnie mogą być tylko przejścia do stanów,
które są stabilne w tej kolumnie

ab	00	01	11	10	Y
1	①	4	-	3	0-
2	-	9	②	3	01
3	1	-	2	③	01
4	1	④	7	-	00
5	1	⑤	8	-	0-
6	⑥	5	-	3	10
7	-	4	⑦	3	01
8	-	5	⑧	3	-1
9	6	⑨	2	-	11

W ten sposób można łatwo rozpoznać niepoprawną tabelę

Minimalizacja liczby stanów

1. Połączenie stanów pseudorównoważnych - warunkowe

2. Połączenie stanów pseudozgodnych - bezwarunkowe

Tabela trójkątna nie musi dać dobrego wyniku

Stany pseudorównoważne

stany zgodne, które mają stan stabilny w tej samej kolumnie

ab	00	01	11	10	Y
1	①	4	-	3	0-
2	-	10	②	3	01
3	1	-	2	③	01
4	1	④	7	-	00
5	1	⑤	9	-	0-
6	⑥	5	-	8	10
7	-	4	⑦	8	01
8	1	-	2	⑧	-1
9	-	5	⑨	3	-1
10	6	⑩	2	-	11

Pseudorównoważne

✓ 4,5 jeśli 7,9

✗ 2,7 jeśli 4,10 i 3,8

✗ 2,9 jeśli 5,10

✓ 7,9 jeśli 4,5 i 3,8

✓ 3,8

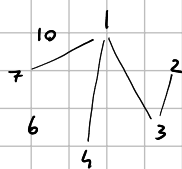
różne wyjścia - nie są zgodne

ab	00	01	11	10	Y
1	①	4	-	3	0-
2	-	10	②	3	01
(3,8)	3	1	-	2	③
(4,5)	4	1	④	7	-
6	⑥	4	-	3	10
(7,9)	7	-	4	⑦	3
10	6	⑩	2	-	11

Stany pseudozgodne

(po połączeniu stanów pseudorównoważnych)

ab \ S	00	01	11	10	Y
1	①	4	-	3	0-
2	-	10	②	3	01
3	1	-	2	③	01
4	1	④	7	-	00
6	⑥	4	-	3	10
7	-	4	⑦	3	01
10	6	⑩	2	-	11

graf skręcania

ab \ S	00	01	11	10	Y
(1,4) A	Ⓐ	Ⓐ	D	B	00
(2,3) B	A	E	Ⓟ	Ⓟ	01
(6) C	Ⓒ	A	-	B	10
(7) D	-	A	Ⓣ	B	01
(10) E	C	Ⓔ	B	-	11

zminimalizowana tabela przejść i wyjść automatu

Kodowanie stanów

Kodowanie musi być takie, żeby każda zmiana stanu powodowała zmianę tylko jednego sprzeczniwa zwrótnego

Kiedy zmienia się więcej niż 1 bit "na raz" to występuje wyścig - nie wiadomo który zmieni się pierwszy

00 → 01 → 11 albo 00 → 10 → 11
 stan pośredni   stan pośredni

Wyścig krytyczny - jeden ze stanów pośrednich jest stabilny musi zostać usunięty z układu

Wyścig niekrytyczny - żaden ze stanów pośrednich nie jest stabilny nie trzeba ich usuwać
 w kolumnie tabeli jest tylko 1 stan stabilny

Usuwanie wyścigu

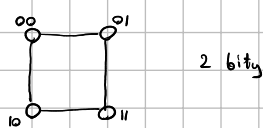
Zapewnienie, że każde przejście w tabeli zmienia tylko 1 bit stanu automatu

- Inne rozmieszczenie stanów (zmiana kodowania)
- Przejścia cykliczne (przez istniejący stan)
- Dodanie nowych stanów

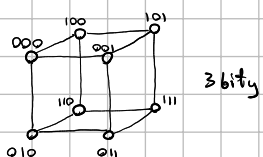
Hipersześcian

Wizualizacja pomaga sprawdzić czy kodowanie jest poprawne.

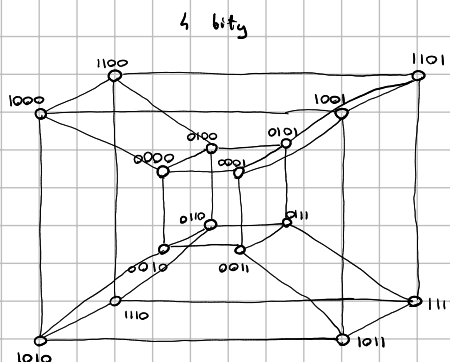
Poprawne kodowanie - wszystkie przejścia są wzdłuż krawędzi (wierzchołki jednej krawędzi różnią się jednym bitem)

2 bity

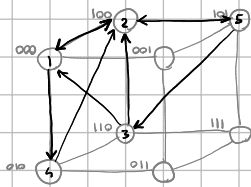

3 bity

4 bity

Przykładowy wybór kodowania

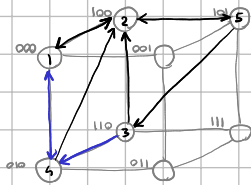

ab					
	00	01	11	10	Y
1	①	①	4	2	00
2	1	5	②	②	01
3	③	1	-	2	10
4	-	1	④	2	01
5	3	⑤	2	-	11

Wyjścia

$3 \rightarrow 1$ krytyczny
 $4 \rightarrow 2$ niekrytyczny (1 stan stabilny w 4 kolumnie)
 $5 \rightarrow 3$ krytyczny

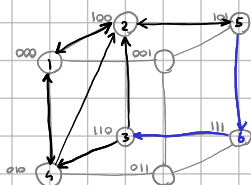
Przejście cykliczne

ab					
	00	01	11	10	Y
1	①	①	4	2	00
2	1	5	②	②	01
3	③	4	-	2	10
4	-	1	④	2	01
5	3	⑤	2	-	11

Przejście $3 \rightarrow 4 \rightarrow 1$ zamiast $3 \rightarrow 1$
 na wyjściu powstanie szpilka

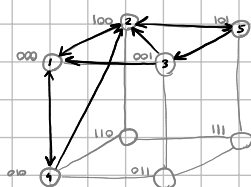
Dodanie nowych stanów

ab					
	00	01	11	10	Y
1	①	①	4	2	00
2	1	5	②	②	01
3	③	4	-	2	10
4	-	1	④	2	01
5	6	⑤	2	-	11
6	3	-	-	-	11

Przejście $5 \rightarrow 6 \rightarrow 3$ zamiast $5 \rightarrow 3$
 wyjście jest tak dobrane, żeby nie było szpilki

Zmiana ułożenia stanów

ab					
	00	01	11	10	Y
1	①	①	4	2	00
2	1	5	②	②	01
3	③	1	-	2	10
4	-	1	④	2	01
5	3	⑤	2	-	11

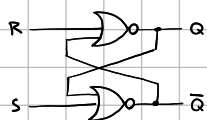
Wyjścia

$3 \rightarrow 2$ niekrytyczny
 $4 \rightarrow 2$ niekrytyczny
 (oba wyjścia są w czarnej kolumnie)

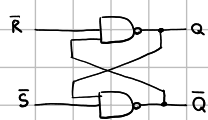
Realizacja

- Sprzężenia zwrotne
zakodowana tabela jest jednocześnie funkcją uzbudzeń
- Asynchroniczne przerzutniki (Latch)

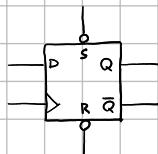
RS

$\overline{R}\overline{S}$

D z asynchronicznym
ustawianiem i zerowaniem

Przerzutnik $\overline{R}\overline{S}$

$Q^t \rightarrow Q^{t+1}$	$\overline{S}$	$\overline{R}$
0 - 0	1	-
0 - 1	0	1
1 - 0	1	0
1 - 1	-	1

$\overline{S}$

- 0 dla pogrubionych jedynek
- 1 dla zer
- dla niepogrubionych jedynek

$\overline{R}$

- 0 dla pogrubionych zer
- 1 dla jedynek
- dla niepogrubionych zer

Realizacja na przerzutnikach $\overline{R}\overline{S}$

ab	00	01	11	10	Y
1 000	000	000	010	100	00
3 001	001	000	-	100	10
011	-	-	-	-	-
4 010	-	000	010	100	01
110	-	-	-	-	-
111	-	-	-	-	-
5 101	001	101	100	-	11
2 100	000	101	100	100	01

ab	00	01	11	10
1 000	111	111	101	011
3 001	11-	111	-	011
011	-	-	-	-
4 010	-	111	1-1	011
110	-	-	-	-
111	-	-	-	-
5 101	11-	1-1	11-	-
2 100	111	10-	11-	11-

$\overline{S}_2 \overline{S}_1 \overline{S}_0$

ab	00	01	11	10
1 000	---	---	1-	1--
3 001	--1	--0	-	1-0
011	-	-	-	-
4 010	-	0-	1-	10-
110	-	-	-	-
111	-	-	-	-
5 101	0-1	1-1	1-0	-
2 100	0--	1-1	1--	1--

$\overline{R}_2 \overline{R}_1 \overline{R}_0$

$$\overline{S}_2 = \overline{a} + b$$

$$\overline{S}_1 = \overline{a} + \overline{b} + Q_2$$

$$\overline{S}_0 = a + \overline{b} + \overline{Q}_2$$

$$\overline{R}_2 = a + b$$

$$\overline{R}_1 = ab$$

$$\overline{R}_0 = \overline{a}\overline{b} + \overline{a}Q_2$$

$$y_1 = Q_0$$

$$y_0 = Q_2 + Q_1$$

Nic mu hazardów ale mogłyby być

Realizacja na sprzężeniach zwrotnych

ab	00	01	11	10	Y
1 000	000	000	010	100	00
3 001	001	000	-	100	10
011	-	-	-	-	-
4 010	-	000	010	100	01
110	-	-	-	-	-
111	-	-	-	-	-
5 101	001	101	100	-	11
2 100	000	101	100	100	01

$$Q_2' = \overline{a}\overline{b} + bQ_2 + aQ_2$$

$$Q_1' = ab\overline{a}_2$$

$$Q_0' = \overline{a}\overline{b}Q_0 + \overline{a}bQ_2 + aQ_2Q_0$$

$$y_1 = Q_0$$

$$y_0 = Q_2 + Q_1$$

Niezależnie od sposobu realizacji,
na końcu trzeba wyeliminować hazard

Testowanie automatu

- Sprawdzenie wszystkich przejść z tabeli
- Sprawdzenie czy wykonuje założone funkcje

Do tego przelicza się zakodowaną tabelę przejść i wyjść z zaznaczonymi stanami stabilnymi

Szpilki na wyjściu automatu

Nie są w porządku kiedy wyjście steruje innym automatem asynchronicznym (wrażliwym na szpilki)

Są, ale kiedy wyjście steruje układem kombinacyjnym albo synchronicznym (nieczułym na szpilki)